

9.11.2020

**Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hiippakuntavaltuustoille,
piispainkokoukselle ja kirkkohallitukselle**

Kirkon metsien monimuotoisuus turvattava - pidetään metsistämme parempaa huolta

Me kansalaiset olemme oppineet luottamaan kirkkoon ja luontoon. Niihin ovat suomalaiset tottuneet turvautumaan vaikeina aikoina. Luonto on osoittautunut tärkeäksi myös pandemian aikana. Olemme kuitenkin hämmentyneitä kun näemme ja luemme uutisia siitä, miten moni seurakunta jopa avohakkaa vanhoja metsiään eikä vaalikaan niiden monimuotoista luontoa. Suuri osa Suomen metsälajeista ja -luontotyypeistä on uhanalaistunut juuri metsien hoidon ja hakkuiden seurauksena. Vanhojen metsien hakkaaminen on tärkein syy metsälajien uhanalaisuudelle. Näemme tässä kirkon teologian ja toiminnan välillä suuren kuilun. Samalla kuitenkin ymmärrämme, että joillakin seurakunnilla on tiukka taloudellinen tilanne ja metsätulot ovat olleet osa niiden toiminnan turvaamista. Kirkon toiminta pitäisi kuitenkin sopeuttaa sellaiseksi, että se voidaan rahoittaa eettisesti kestäväällä ja luonnonresurssit huomioivalla tavalla. Onneksi se on myös mahdollista.

Metsä on elämän lähde ja kehto. Vuosisatojen kokemus on opettanut meille täällä, että ihmisen suhde metsään ei ole markkinasuhde eikä ensi sijassa hyötysuhde. Ihmisen suhde metsään on syvä riippuvuussuhde.¹

Arkkipiispa emeritus Kari Mäkinen

¹ Arkkipiispa emeritus Kari Mäkinen toimi Meidän metsämme -kannanoton suojelijana. Kannanotto julkaistiin Helsingin tuomiokirkon kryptassa 27.10.2018. <http://meidanmetsamme.org/index.php/2018/10>

Vetoamme uudenlaisen metsänhoidon puolesta

Vetoamme Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntiin ja seurakuntayhtymiin, että niissä etsittäisiin uutta ajattelu- ja toimintatapaa suhteessa niiden metsäomaisuuteen. Metsien käytöstä ja roolista on saatavilla uutta tietoa, jonka perusteella on välttämätöntä ryhtyä toteuttamaan uudenlaista metsänhoitoa. Talouden on mahdollista luonnonresurssien asettamiin reunaehtoihin luomakunnan teologiaa toteuttaen. Luomisuskosta nousee vakava kehoitus suhtautua kunnioittavasti ja rakkaudella luontoon, josta ja jossa ihmisen on elettävä.

Seurakunnat ja seurakuntayhtymät metsänomistajina

Kirkkomme metsiä hoidetaan usein metsänhoitoyhdistysten laatimien metsänhoitosuunnitelmien mukaan. Vanhemmat metsät luokitellaan niissä yleensä ”uudistuskypsiksi”, mikä useimmiten tarkoittaa avohakkuita. Avohakkuu on yksi merkittävimmistä luonnon monimuotoisuutta köyhdyttävistä tekijöistä ja ilmaston kannalta vahingollisin tapa käsitellä metsiä. Monet ihmiset kärsivät avohakkuista henkisesti ja 70 prosenttia suomalaisista ei hyväksy avohakkuita². Samaan aikaan järjestetään metsäkirkkoja sekä saarnataan luomakunnan pyhydestä ja ykseydestä ja ihmisten tehtävästä sen varjelijana.

Kirkon tulee elää todeksi oma julistuksensa ja ekologinen tieto. Ne osoittavat samaan suuntaan. Minkä teemme metsille, teemme itsellemme. Kirkon ja sen seurakuntien ekologisella vastuulla on painavat hengelliset ja teologiset perustelut, jotka pohjautuvat mm. Raamatun luomiskertomukseen ja Jeesuksen opetukseen kristillisestä lähimmäisenrakkaudesta. Rakkaus ulottuu paitsi tämän ajan ihmisiin myös tuleviin ihmisiin ja kaikkiin lajeihin. Evankeliumi tulee julistaa ”kaikelle luodulle” (Mark. 16:15). Kirkon ympäristödiplomien perusteluista löytyy lisää näkökulmia siitä, mitä ekologinen vastuu tarkoittaa.

Metsillä tärkeä rooli biodiversiteetti- ja ilmastokriisin aikaan

Ihmiskunnan suurimpia kysymyksiä on, miten kykenemme hillitsemään eliölajien kirjon hupenemista ja ilmastonmuutosta. Joka yhdeksäs Suomen eliölajeista on uhanalainen, ja luonto köyhtyy edelleen.³ Arvioituista 22 000 lajista 11,9% on uhanalaisia, mikä tarkoittaa metsälajeista 833 lajia. Rauhassa varttunut metsä vanhoine puineen ja lahopuineen on paras

² <https://docplayer.fi/11124072-Suomen-metsat-ja-metsa-politiikka-kansalaisten-nakemyksia.html>

³ [Uusien eliölajien uhanalaisuusarviointi \(SYKE\)](#)

[Suomessa uhanalaiset lintulajit \(Birdlife\)](#)

[Sammalet ovat jäkälien ja lintujen ohella runsaimmin uhanalaisia lajeja sisältävä eliöryhmä \(SYKE\)](#)

[Suomessa on yli 200 uutta uhanalaista jäkälää \(SYKE\)](#)

ympäristö uhanalaisten lintujen, sammalien, jäkälien ja muiden eliölajien säilymiselle. Yksi tehokkaimmista keinoista turvata metsien monimuotoisuus on siis vaalia vanhoja metsiä. Koska vanhoja metsiä on enää erittäin vähän, tulisi ne jättää hakkuiden ja muiden metsänkäsittelytoimenpiteiden ulkopuolelle kokonaan.⁴ Vanhat metsät ja metsät hiilivarastoina ovat kirkon aarteita.

Kartoitetaan seurakuntien omistamien maiden (erityisesti metsien ja soiden) tila hiilivarastoina sekä arvo hiilinieluinä vuoden 2020 loppuun mennessä. Laaditaan suunnitelma ja annetaan suositus, jonka avulla seurakuntien metsiä hoidetaan ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävästi siten, että niiden tila myös hiilivarastoina ja arvo hiilinieluinä paranee.⁵

Hiilineutraali kirkko 2030 -strategia

Metsänhoidollisia vaihtoehtoja

Monet seurakunnat elävät tällä hetkellä taloudellisesti vaikeaa aikaa. Paine tehdä puukauppaa on suuri. On tiedostettava, että metsiä voi hyödyntää myös taloudellisesti, aiheuttamatta luonnolle kohtuutonta vahinkoa. Uuden metsätiedon valossa kirkon on tehtävä korjausliikkeitä. Mitä ne voisivat olla?

On tärkeä ottaa huomioon, että metsänhoitosuunnitelman voi nykyään vapaasti tilata useilta eri toimijoilta. Sitä voidaan myös muuttaa kesken sopimuskauden, esimerkiksi sen mukaan kun saadaan uutta tietoa uhanalaisista luontotyypeistä ja lajeista. Seurakunnat ja -yhtymät eivät aina kartoituta metsiensä luontoarvoja asiantuntevilla tahoilla, mikä johtaa uhanalaisten lajien vaarantumiseen ja niiden elinympäristöjen tuhoutumiseen hakkuissa. Kirkon tulee olla edelläkävijä suorittamalla luontoarvojen kartoitus aina ennen metsänhoitosuunnitelman tekoa ja metsätaloustoimia. Mielestämme päättäjillä on oltava tieto metsäkohteen luonnontilasta päätöstä tehtäessä. Päättäjillä on vähintäänkin moraalinen velvollisuus olla selvillä päätöstensä vaikutuksista ja kielteisten vaikutusten minimoinnista.

⁴ "Vaikka 60-100-vuotiaita puita pidetään metsätalouden näkökulmasta hakkuukypsinä, ne ovat vasta luontaisen elinkaarensa puolivälissä. Männyt voivat elää 300-500-vuotiaiksi, Lapissa jopa 800-vuotiaiksi. Kuuset voivat elää 200-400-vuotiaiksi ja koivut, raidat ja haavat 150-200-vuotiaiksi."

<https://wwf.fi/metsanhoito-opas/vanhatpuut>

⁵ <https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/kestava-kehitys/hiilineutraali-kirkko>

METSO-ohjelma

METSO-suojeluohjelmassa valtio korvaa suojeltavan metsän puuston arvon.⁶ Tähän mahdollisuuteen seurakunnat voisivat tarttua useammin, sillä kyseessä on erinomainen mahdollisuus kaikille Lapin eteläpuoleisille seurakunnille ja -yhtymille säilyttää arvokkaita metsiään.

Lue lisää: [METSO tukee kuntien ja seurakuntien luonnonsuojelutyötä](#)

Jatkuva kasvat

Jatkuvapeitteinen metsänkasvat⁷ on yleistymässä Suomessa ja se soveltuu useimmille metsille. Siinä metsäekosysteemi säilyy metsäisenä ja monelle metsälajille elinkelpoisempana ja metsä uudistuu pääasiallisesti luontaisesti. Monimuotoiset metsät ylläpitävät ilmaston ja vesiekosysteemien tasapainoa. Jatkuvapeitteinen metsänkasvat on myös taloudellisesti viisas ratkaisu. Iloksenne ainakin Salon seurakunta on siirtynyt jatkuvapeitteiseen metsänkasvatukseen.⁸

”Haluamme olla osallisena ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, mutta jopa sitä tärkeämpänä näemme luonnon monimuotoisuuden. Haluamme pitää sitä yllä seurakuntamme metsissä ja saada ihmiset viihtymään niissä. Metsät eivät ole vain seurakuntien varapankkeja, eikä niissä tule nähdä pelkkää puun arvoa vaan myös luontoarvoa”, Salon seurakunnan kiinteistöpäällikkö Kai Fagerström korostaa.”⁹

Muu suojelu, erityisesti vanhat metsät

Suojellulla vanhalla metsällä on suuri arvo alueen matkailulle, marjastukselle, sienestykselle, metsästykselle, ihmisten hyvinvoinnille, kirkon imagolle, seurakunnan omalle toiminnalle ja kaikenlaiselle metsien monikäytölle.

Suojelualueiden perustamista ohjaavat tavoitteet kertovat luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen hillitsemiseen ja lopettamiseen tarvittavista toimenpiteistä. On erittäin huolestuttavaa, että YK:n biodiversiteettisopimuksen Aichi-tavoite (11) 17 %:n suojelutavoite vuoteen 2020 mennessä ei toteutunut.¹⁰ Myös kirkon on tärkeä ottaa huomioon, että EU:n uusi biodiversiteettistrategia sisältää 30 %:n suojelutavoitteen, josta 10 % olisi ns. tiukkaa suojelua.¹¹

⁶ <https://mmm.fi/metsat/monimuotoisuus-ja-suojelu/metso-ohjelma>

⁷ <https://www.jatkuvakasvat.fi/>

⁸ <https://www.sss.fi/2020/03/salon-seurakunta-hylkaa-avohakkuut-kirkkohallitus-kiittelee/>

⁹ [WWF Suomi 28.10.2020: Haastomme kunnat ja seurakunnat vastuulliseen metsänhoitoon](#)

¹⁰ <https://www.luonnontila.fi/toimintaohjelma/biodiversiteettisopimus/aichi-tavoitteet>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020DC0380>

Lisäksi YK:lle on tulossa uusi biodiversiteettisopimus, joka sekin pitää sisällään 30 %:n suojelutavoitteen, mutta sopimuksen laatiminen on koronan takia viivästynyt.

Edellä esitellyn METSO-ohjelman lisäksi muita luonnonsuojelun mahdollisuuksia ovat:

- Luonnonsuojelualueen perustaminen¹²
- Metsän myyminen tai lahjoittaminen Luonnonperintösäätiölle¹³
- Liittyminen WWF:n perintömetsäohjelmaan¹⁴
- Ekologisesti arvokkaan metsän oma-aloitteinen vaihtaminen talousmetsään

Erityisen tärkeitä metsäluonnonhoidollisia toimia:

- Tutustuminen WWF:n metsänhoito-oppaaseen - metsänhoitoa sinun ja luonnon ehdoilla: <https://wwf.fi/metsanhoito-opas/>
- Lahopuun säästäminen <https://wwf.fi/metsanhoito-opas/lahopuut>
- Purovarsien ja vesistöjen suojavyöhykkeiden säästäminen riittävän leveinä <https://wwf.fi/tiedotteet/2018/04/jareat-lahopuut-jatettava-metsaan-30-metrin-suojavyohykkeet-vesistöjen-rannoille/>
- Hakkuista luopuminen lintujen pesimäaikaan. EU:n lintudirektiivi: [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suo](#)

"Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun direktiivin (2009/147/EY, lintudirektiivi) 5 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet, joilla kielletään lintujen tahallinen häirintä erityisesti lisääntymis- ja jälkeläisten kasvatusaikana, jos häirintä vaikuttaisi merkittävästi direktiivin tavoitteisiin."¹⁵

Ote Sirpa Pietikäisen kysymyksestä komissiolle 2018

¹² <https://ym.fi/luonnonsuojelu-yksityismailla>

¹³ www.luonnonperintosaatio.fi

¹⁴ www.wwf.fi/perintometsa

¹⁵ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-003262_FI.html

Metsäluontomme on meidän kaikkien yhteinen

Vetoamme teihin, että työssänne hiippakuntavaltuutettuina, piispoina ja kirkkohallituksessa toimitte yhteiskuntamme ja tulevien sukupolvien parhaaksi vaalien kirkon metsiä ja niiden monimuotoisuutta nykyisen ekologisen tiedon pohjalta yllä mainittuja metsänhoidollisia vaihtoehtoja toteuttaen. Kirkolla ja sen seurakunnilla on suuri mahdollisuus ja vielä suurempi velvollisuus omalta osaltaan turvata elintärkeää monimuotoinen metsäluontomme. Se on meidän kaikkien yhteistä omaisuutta, jonka viisaan vaalimisen olemme luottaneet teidän käsiinne.

Kunnioittavasti,

Meidän Metsämme -kansalaisliike

<http://meidanmetsamme.org>

Carina Aaltonen, Jomala

Yrjö Eeva, Kerimäki

Göran Ekström, Vaasa

Mika Flöjt, Kuusamo

Heli Heino, Tampere

Irma Heiskanen, Muurame

Simon Holmström, Maarianhamina

Eeva Houtbeckers, Helsinki

Veli-Matti Hynninen, Helsinki

Pieta Hyvärinen, Sastamala

Vesa Hyyryläinen, Paltamo

Sari Hänninen, Rovaniemi

Hanna Jyske, Jyväskylä

Pauliina ja Jari Kainulainen, Kontiolahti

Kimmo Kianto, Kerimäki

Veli-Matti Korhonen, Espoo

Anna ja Ari Lehtinen, Joensuu

Johannes Lehtinen, Salo / Halikko

Topi Linjama, Joensuu

Barbro ja Carl-Anders Lundberg,
Kristiinankaupunki

Leila Luukkainen, Kesälahti

Eeva-Stiina ja Paula Lönnemo, Salo / Pertteli

Sampo Manninen, Loppi

Ulla Montin, Vantaa

Matti Pihlatie, Kontiolahti

Saija Porramo, Naantali

Pasi Raipola, Espoo/Raahe

Armi ja Kari Rautavuori, Eno

Elina Rönkä, Oulu

Johanna Saarenmäki ja Veli-Matti Sorvari,
Kontiolahti

Sisko ja Simo Seppo, Eno

Juha Silvan, Jyväskylä

Katri Simonen, Vantaa

Jari-Petteri Suutari, Oulu

Marko Ulvila, Tampere

Lisätietoja:

Metso-ohjelma

<https://mmm.fi/metsat/monimuotoisuus-ja-suojelu/metso-ohjelma>

https://www.metsonpolku.fi/fi-FI/Metsanomistajalle/Kuntien_ ja_ seurakuntien_ METSO

Jatkuvapeitteinen metsänkasvatus

Metsän jatkuvan kasvatuksen yhdistys Silva ry: <https://www.jatkuvakasvatus.fi/>

Avohakkuuttomaan metsänhoitoon erikoistunut metsäpalveluyritys Metsätietopalvelu Silmu: <https://metsatietosilmu.fi/>

Metsäpalveluyritys Innofor on tehnyt monille seurakunnille metsäsuunnitelmat, esim. Vantaa ja Helsinki: <http://innofor.fi/ostamme-puuta/>

Metsäpalvelut Arvometsä: <https://arvometsa.fi/>

Professori Timo Pukkala 25.8.2020:

[Jatkuva kasvatus yleistyy – pitääkö olla huolissaan? - Forest Issues](#)

Tiedote Jyväskylän yliopiston tutkimuksesta 5.8.2020: [Kannattaako avohakkuista luopua?](#)

WWF:n metsänhoito-opas

<https://wwf.fi/metsanhoito-opas/>

Lintudirektiivi

[Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suo](#)

Luonto- ja ympäristöjärjestöjen julkaisuja, vetoimuksia ja aloitteita:

WWF Suomen ilmoitus kirjeestään seurakunnille 28.10.2020:

<https://wwf.fi/uutiset/2020/10/miten-sinun-kuntasi-metsaa-hoidetaan-haastoimme-kunnat-ja-seurakunnat-vastuulliseen-metsanhoitoon/>

Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja Luonnonvarakeskus (Luke) 26.8.2020: [Raportti: Luontokadon pysäyttäminen edellyttää ekologista siirtymää - Asset Display Page - Selvitys- ja tutkimustoiminta -](#)

Punainen kirja 2019: <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>

SLL:n vetoamus lintujen pesärauhan puolesta: <https://www.sll.fi/2019/06/13/pesarauhaa-linnuille/>

Avohakkuut historiaan -kansalaisaloite: <http://avohakkuuthistoriaan.fi/>

Muita tutkimuksia ja kyselyitä liittyen kansalaisten mielipiteisiin hakkuista

Outi Hytönen 2013, Helsingin yliopisto, Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta, Metsätieteiden laitos: ["Avohakkuut pitäisi kieltää" : Kansalaisten mielipiteitä metsiä koskevasta päätöksenteosta](#)

WWF Suomi 2016 / TNS Gallup Oy: [Kysely: Ylivoimainen enemmistö kannattaa metsien monimuotoisuuden turvaamista hakkuiden lisäämisen sijasta](#)

Valtioneuvoston julkaisu 26.8.2020

Suomen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman 2012–2020 toteutuksen ja vaikutusten arviointi <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162392>

Tutkijoiden julkilausumia ja suosituksia:

Suomen metsänkäyttösuunnitelmat kiihdyttävät ilmastonmuutosta ja heikentävät luonnon monimuotoisuutta: <http://www.bios.fi/julkilausuma/julkilausuma240317.pdf>

Elonkirjo ehtyy - suosituksia luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi: https://www.jyu.fi/en/research/wisdom/letters/jyu_wisdom_letter_1_2019.pdf

Suometsien ilmastoviisas metsänhoito 2018: <https://www.luke.fi/sompa/2018/07/04/suomets:ien-ilmastoviisas-metsanhoito-tietokortti-saatavilla/>

Meidän metsämme -kannanotto

[MEIDÄN METSÄMME Kansalaisten kannanotto metsien puolesta](#)

Kirkon ympäristödiplomi ja Hiilineutraali kirkko 2030

<https://evl.fi/ymparistodiplomi/ymparistokasikirja/metsat-ja-muut-luontoalueet>

<https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/kestava-kehitys/hiilineutraali-kirkko>